

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Харківська державна академія дизайну і мистецтв
Освітня програма	39144 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Спеціальність	023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Харківська державна академія дизайну і мистецтв
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	39144
Назва ОП	Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація
Галузь знань	02 Культура і мистецтво
Спеціальність	023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Вид освітньої програми	Освітньо-наукова

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Гамалія Катерина Миколаївна, Артеменкова Олена Миколаївна, Дядюх-Богатько Наталія Йосипівна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	07.06.2021 р. – 09.06.2021 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП https://ksada.org/pdf1/Programa_vizitu_022_Dizajn-2021.pdf

Програма візиту експертної групи https://ksada.org/pdf1/Programa_vizitu_022_Dizajn-2021.pdf

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

ХДАДМ є провідним профільним навчальним закладом у галузі мистецтва з треступеневою освітньою програмою. Має столітню історію зі своїми мистецькими традиціями, в той же час гнучко впроваджує інновації, які вимагаються новітніми освітніми процесами. Навчання за ОП третього освітньо-наукового рівня відбувається на належному рівні. ЗВО видає два профільні наукометричні періодичні видання. Викладачі/ки та аспіранти ОП 023 дотримуються академічної доброчесності та загальної культури спілкування. У навчальних аудиторіях наявне спеціалізоване обладнання, реквізит. Навчальні приміщення чисті, комфортні, світлі та сприяють освітньому процесу. Навчальні заняття, контрольні заходи проводяться і документуються. ЕГ підтверджує наявність навчального процесу. ЕГ підтверджує інформацію, подану у відомостях про самооцінювання.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

ЗВО має добре налагоджений офіційний сайт, на якому розміщено значно більше документів, ніж це передбачено вимогами Національного агентства. Особливістю ОП є регіональний контекст, бо ЗВО є провідним мистецьким осередком східної України по спеціалізації «реставрація» на рівні доктора філософії, і осередком підготовки фахівців для Центральної та Південної України в галузі мистецтва. Кращою практикою є кількість вибіркових дисциплін, що складає 33%. У ЗВО є внутрішній Стандарт вищої освіти для третього освітньо-наукового рівня спеціальності 023 "Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація". Безкоштовну перевірку на антиплагіат проходять всі наукові публікації викладачів та здобувачів, що подаються до наукових видань ХДАДМ: «Вісник ХДАДМ» й «Традиції та новації». Доступ до всіх наукових видань розміщено на сайті, де є архів всіх публікацій за попередні роки. Позитивною практикою є застосування інноваційної програми Google AdMob у викладанні дисципліни «Філософія мистецтва». Профорієнтаційна робота та міжнародна діяльність посилена поїздками до КНР, за участю народних художників та студентів, із проведенням майстер-класів та творчих зустрічей на базі китайських мистецьких угруповань. Існує домовленість з Вищою лінгвістичною школою (м. Ченстохов, Польща) про науково-методичне стажування та одержання мовного Сертифікату. Преміювання викладачів в результаті рейтингового відбору раз на чотири місяці. Сильною стороною є унікальність бібліотеки ХДАДМ, в якій розміщено рідкісні мистецькі джерела з можливістю доступу до них здобувачів інших ЗВО. Позитивною практикою вважаємо можливість для здобувачів вищої освіти безкоштовно звернутись до юриста ЗВО за консультацією. Також, у ЗВО створено Раду молодих вчених та Раду гарантів, що сприяє вирішенню проблеми вдосконалення якості освіти та наукової діяльності. Позитивна практика, що Академія надає перше місце роботи для своїх аспірантів. Підтвердженням налагодженої роботи ОП вважаємо продовження навчання великої частки аспірантів з рівнів бакалавра та магістра, що свідчить про доброзичливу наукову атмосферу в ЗВО. Інтернаціоналізація роботи Академії відбувається для демонстрації наукових пошуків здобувачів в міжнародній спільноті, а головне, до даної ОП залучені іноземці-здобувачі, які також популяризуватимуть наукову діяльність нашої держави за кордоном.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Замість логічно-структурної схеми в ОП подано таблиці з наведеними дисциплінами посеместрово, рекомендуємо навести взаємозв'язки між обов'язковими та вибірковими дисциплінами. Прикладів перезарахування неформальної освіти та визнання академічної мобільності на даній ОП не було, рекомендуємо стимулювати здобувачів залучатись до них. Моніторинг якості освіти серед аспірантів не містить складову щодо критеріїв оцінювання на ОП, рекомендуємо доповнити в анкетуванні спектр запитань. Перевірка на плагіат теоретичної частини дипломних проєктів I та II рівнів акредитації, на яких навчається більшість майбутніх аспірантів ОП, на сьогодні є лише запланованою, рекомендуємо її запровадити. Відсутня заочна форма навчання, рекомендуємо ввести її для іногородніх здобувачів. Лише троє з викладачів мають публікації в збірниках Web of Science та Scopus, рекомендовано покращити показники. Слабке залучення зовнішніх роботодавців до реалізації ОП, рекомендуємо більше залучати стейкхолдерів до спільних проєктів, можливо ввести виїзні практики здобувачів на бази стейкхолдерів.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Освітня програма 023 "Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація" PhD Харківської державної академії дизайну і мистецтв має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії. На сайті ЗВО викладено документ "Стратегія розвитку Харківської державної академії дизайну і мистецтв на 2021-2026 рік" (<https://ksada.org/pdf/Strategiya.PDF>), де розписані місія, візія, стратегічні цілі в освітньому процесі, в аспекті студентоцентризму, у науково-мистецькій діяльності та інших напрямках розвитку ЗВО. У цьому документі, в напрямі науково-творчої діяльності (що має пряме відношення до програми третього освітнього рівня) передбачається на с. 6-8 низка методів досягнення стратегічних цілей та пріоритетів у перспективі розвитку для подальшого вдосконалення ОНП. Для глибшого знайомства широкого загалу зі стратегією, цілями та місією програми, додатково на сайті ХДАДМ на офіційних сторінках проректора з науково-дослідницької роботи (<https://ksada.org/4pror-ndr.html>) та першого проректора з науково-педагогічної роботи (<https://ksada.org/prorector.html>) ще раз окреслено основні напрями.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Для коригування цілей ОНП та ПРН у ХДАДМ проводиться моніторинг випускників аспірантури, на засіданнях Ради молодих учених обговорюються питання проєкту освітньо-наукової програми (https://ksada.org/pdf/poryadok_dennij_na_2020-2021.pdf), що підтверджено на зустрічах з головою Ради молодих вчених Єрмакової Т. Для вдосконалення ОНП були враховані побажання О. Ковальчука (проректора з наукової та виховної роботи НАОМА), щодо збільшення кількості вибіркових дисциплін (а саме, до можливості вибирати додаткові дисципліни додано «Історія реставрації»). На зустрічі зі стейкхолдерами п. Данило Гурін, заступник директора КЗ "Музею-майстерні І.Кавалерідзе" (м.Київ), підтверджував що до них надходила (зокрема, до його директора п.Олександра Юдіна) освітньо-наукова програма ХДАДМ, яку вони обговорювали. На його думку, важливою компетенцією якою повинен володіти сучасний спеціаліст з рівня є не лише "знання", а й "знання, про те як отримати знання", що і отримують здобувачі даного ЗВО.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Врахування галузевого контексту ХДАДМ зумовлено історично-тривалим процесом, що має репутацію однієї з трьох провідних академій мистецтв в Україні. Історія ЗВО бере витоки з класів малювання 1768 року при Харківському колегіумі. З 1921 року на базі художнього училища (яке на той час підпорядковувалось Санкт-петербурзькій Академії мистецтв) у Харкові був покладений початок вищій художній освіті (<https://ksada.org/1history.html>). Тому моніторинг у галузі мистецтва в ХДАДМ є не новітньо-запровадженою практикою, а проводився викладачами постійно, впродовж історії існування академії у той чи інший спосіб. Як зазначено було на зустрічах з випускниками PhD 023 та викладачами: раніше - більше в приватних розмовах, а в останній час - на офіційних засіданнях Рад молодих учених, кафедр, методичних засіданнях та ін. зі зазначенням в протоколах https://ksada.org/pdf/poryadok_dennij_na_2020-2021.pdf). У 2016 році програму було розроблено вперше, випуск відбувся у вересні 2020 року. Регіональний контекст ОНП зумовлений стратегією культури та мистецтва у Харківській області, про що розгорнуто розказано у відомостях СО. Рецензентами освітньо-наукової програми були: О. Ковальчук (проректор НВР НАОМА), О. Юдін (директор КЗ "Музею-майстерні І. Кавалерідзе") та В. Кружков (завідувач Одеської філії Національного науково-дослідницького реставраційного центру України, м. Одеса). На зустрічах зі стейкхолдерами В. Кружков підтвердив, що програма враховує сучасні тенденції, практичний досвід і має достатній спектр компетенцій. Особливості ОНП полягають, не лише як регіонального важливого провідного мистецького осередку Східної України (що впливає з тематики дисертаційних досліджень та працевлаштування випускників), а й загально-українського центру, що готує фахівців (зокрема з реставрації з рівня) допоки єдиний у нашій державі. При розробці ОНП було враховано досвід вітчизняних та закордонних ЗВО. Та найбільш цікавими практиками, які здійснюють підготовку докторів філософії за напрямом образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації підготовки докторів філософії, було обрано Тбіліську державну академію мистецтв ім. А. Кутателадзе (програми Art History and Theory Studies (Історія і теорія мистецтва); Conservation/Preservation of Cultural Heritage (на програми яких є посилання в СО) та про що було підтверджено на зустрічах з гарантом. В першій академії гарант одержав можливість стажуватись. Окрім того, на зустрічах було неодноразово згадано міжнародний досвід Китайської народної республіки (перераховувались назви ЗВО, провінції), проте рівень освіти в Україні, зокрема у ХДАДМ, є вищим, тому їх студентів більше цікавить навчання у нас.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Стандарт з ОНП 023 "Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація" за третім освітнім рівнем відсутній. Програмні результати навчання відповідають вимогам Національної рамки кваліфікацій для восьмого кваліфікаційного рівня (<https://mon.gov.ua/ua/osvita/nacionalna-ramka-kvalifikacij/rivni-nacionalnoyi-ramki-kvalifikacij>), що передбачають: 1. Концептуальні та методологічні знання в галузі чи на межі галузей знань або професійної діяльності; 2. Спеціалізовані уміння/навички і методи, необхідні для розв'язання значущих проблем у сфері професійної діяльності, науки та/або інновацій, розширення та переоцінки вже існуючих знань і професійної практики; 3. Започаткування, планування, реалізація та коригування послідовного процесу ґрунтовного наукового дослідження з дотриманням належної академічної доброчесності; 4. Критичний аналіз, оцінка і синтез нових та комплексних ідей; 5. Вільне спілкування з питань, що стосуються сфери наукових та експертних знань, з колегами, широкою науковою спільнотою, суспільством у цілому; 6. Використання академічної української та іноземної мови у професійній діяльності та дослідженнях; 7. Демонстрація значної авторитетності, інноваційності, високий ступінь самостійності, академічна та професійна доброчесність, постійна відданість розвитку нових ідей або процесів у передових контекстах професійної та наукової діяльності; 8. Здатність до безперервного саморозвитку та самовдосконалення. В даній ОНП ЗВО конкретизував кожен з компетентностей, додавши їм специфіки для галузі 02 «Культура та мистецтво». Наприклад, використовувати знання сутності провідних мистецьких концепцій, теоретичних та практичних проблем з історії вітчизняної та зарубіжної мистецької та реставраційної діяльності. На основі ознайомлення з представленими робочими програмами підтверджуємо, що Освітньо-наукова програма дозволяє досягти заявлених результатів навчання.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

У ХДАДМ проводиться моніторинг випускників аспірантури, на засіданнях Ради молодих учених обговорюються питання проєкту освітньо-наукової програми. Особливістю ОНП є регіональний контекст, бо ЗВО є провідним мистецьким осередком східної України, а по спеціалізації «реставрація» на рівні доктора філософії - осередком підготовки фахівців для Центральної та Південної України.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Слабкі сторони у проектуванні та цілях програми не виявлено.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

ХДАДМ є профільним мистецьким закладом, що має трирівневу освіту: бакалавра, магістра, доктора філософії. Взірцевості ОНП додає наявність широкої розгалуженості мистецьких спеціалізацій (на шести кафедрах) першого освітнього рівня для спеціальності 023. Більша частка аспірантів продовжують своє навчання не змінюючи ЗВО, а фокусуючись вже на науковому дослідженні. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, що відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти. Освітньо-наукова програма дозволяє досягти заявлених результатів навчання. Особливістю програми є її важливість для мистецького осередку Східної України, а поготів з реставрації (на 3 рівні), що є важливим центром і для центральної та південної частини нашої держави.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Обсяг ОНП (за 2016 рік, https://ksada.org/pdf/ONP_023-OMDMR-2016-new.pdf) 48 кредитів, що відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для третього рівня вищої освіти (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>, Стаття 5: "Обсяг освітньої складової освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії становить 30-60 кредитів ЄКТС"). Вибіркових дисциплін 16 кредитів, що складає 33% від загального обсягу. В ОНП за 2019 рік (https://ksada.org/pdf/023_ONP_PhD_2019.pdf) та у проєкті 2021 (https://ksada.org/pdf/023_ONP_2021.pdf) пропорції кількості кредитів у переліку обов'язкових та вибіркових блоків

дисциплін залишаються ті ж: 32 кредитів ЄКТС обов'язкових та 16 - вибіркових. Запроваджені ЗВО пропорції щодо навчального навантаження та кількості вибіркового дисциплін для третього рівня вищої освіти не лише відповідають вимогам законодавства (не менше 25%), а є й кращою практикою бо кількість вибіркового складає 33%. Формування компетентностей аспіранта забезпечують навчальні складові: спеціальні (фахові), загальнонаукові (філософські), мовні та дослідницькі. Все викладання на ОНП здійснюється академічною українською мовою. На зустрічах здобувачі підтвердили, що за потреби викладачі надають консультації іноземними мовами (англійською, французькою, німецькою). Аспіранти-іноземці на зустрічах засвідчили володіння базовою українською мовою. А також має ЗВО підготовчі курси української мови для іноземців.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Освітньо-наукові програми по спеціальності 023 (як і по 022) за 2016, 2019, 2020 роки опубліковані у відкритому доступі на сайті ЗВО у розділі "Наука/Аспірантура" (<https://ksada.org/aspirantura2021.html>). Їх зміст цілком відповідає предметній області та має структурно-логічну схему (хоча логічно-структурні схеми подані у вигляді таблиці, де не вказано взаємозв'язок освітніх компонентів). Оскільки цілями ОНП передбачено "формування фахових компетентностей, що скеровані на дослідження теоретичного дискурсу, історичного розвитку та сучасного стану образотворчого та декоративного мистецтва реставрації творів мистецтва" зміст ОП є збалансованим і поєднує в собі комплекс дисциплін теоретичного та практичного спрямування. На сторінці "Акредитація" (далі у прокрутці) розміщено відомості про самооцінювання даної ОНП (https://ksada.org/pdf1/Vidomosti_samoocinuvannya_023_OMDMP-2021.pdf), внутрішній стандарт, каталог вибіркового дисциплін, графік навчального процесу, навчальні плани, відгуки стейкхолдерів, проекти для обговорення, результати моніторингу якості вищої освіти, порядок захисту. Зі змісту дисциплін освітньої програми (2016 р.), які викладено у відкритому доступі на офіційному сайті академії (https://ksada.org/pdf/ONP_023-OMDMR-2016-new.pdf) зрозуміло, що компетентності аспіранта формуються на основі навчальних складових: спеціальних (фахових) - 14 кредитів ЄКТС, загальнонаукових (філософських) - 8 кредитів ЄКТС, мовних (8 кредитів ЄКТС) та дослідницьких (19 кредитів ЄКТС). В кожному з блоків була варіативність вибору (див. с. 11). В 2019 році, після прийняття стандарту для спеціальності 023 (для бакалаврату та магістратури) відбулись зміни у вигляді оформлення документу ОНП та більш чіткому виділенні дисциплін вільного вибору (див. с. 7-8 https://ksada.org/pdf/023_ONP_PhD_2019.pdf). Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам та матриця забезпечення програмних результатів навчання відповідним компонентам за цією освітньо-науковою програмою складена таким чином, що аспірант під час навчання досягне заявлених цілей та програмних результатів навчання бо вибірково блоки дисциплін дублюють зміст компетенцій (тут же, с.11). Про це можна пересвідчитись і за силабусами дисциплін, що прикріплені до справи СО національного агентства (в таблиці 1: Інформація про обов'язкові освітні компоненти викладена у відкритому доступі ЗВО <https://ksada.org/4aspirant-supply.html?fbclid=IwAR2r8uhnvK8hcDYruEsHfQrozOFRqfKQG9ohEETzE7Tpi-rk-hjD74tLKvE>), і з робочих програм дисциплін, які були додатково надані на вимогу експертної групи. В робочих програмах є розписані програмні результати навчання та компетентності, вони співпадають з ОНП та вимогами ЗВО. Зі зустрічей з аспірантами та зі змісту ОНП ЕГ підтверджує, що здобувачі можуть досягнути усіх необхідних компетенцій.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Зміст освітньої програми складається зі спеціальних (фахових), загальнонаукових (філософських), мовних та дослідницьких компонентів в обсязі, необхідному для вирішення науково-дослідних завдань. Зміст ОНП 2016, 2019 та проекту 2021 року чітко відповідає предметній області. В ОНП 2016 року блок загальнонаукових (філософських) складових (загалом 8 кредитів ЄКТС) містить дисципліни обов'язкові "Філософія мистецтва" (5 кр.) та варіативний блок: "Теорія і практика культурологічного моделювання" або "Мистецтво в контексті сучасного культурного процесу" (по 3 кр.). Блок спеціальних (фахових) складових (загалом 14 кредитів ЄКТС) містить дисципліни обов'язкові: "Сучасні проблеми образотворчого та декоративного мистецтва" та "Сучасні проблеми реставрації та експертизи творів мистецтва" (разом 10 кр. ЄКТС) та варіативний блок: "Теорія і історія сучасного мистецтва" або за вибором "Сучасний художній процес" (по 4 кр.). Дослідницькі дисципліни містять найбільшу кількість кредитів 19 і містять три обов'язкові та шість вибіркового компонентів (три блоки по дві дисципліни у кожному). У ОНП 2019 два блоки було збережено: 1) "Теорія і практика редагування наукового тексту" або "Культура наукової мови"; 2) "Моделювання педагогічної діяльності" або "Теорія і методика мистецької освіти"; а у третьому було внесено зміни. Третій блок з дисциплін "Управління науковими проектами" або "Міжнародне наукове співробітництво", що були в ОНП 2016 р., у 2019 році дещо зміщено акценти на дисципліни: "Управління науковими проектами" та "Організація наукової діяльності". Зміст освітніх компонентів відповідає обладнанню та пристроям, які здобувач вищої освіти вчиться застосовувати і використовувати, що підтвердили на зустрічах здобувачі та пересвідчилася експертна група під час огляду матеріальної бази, і що є достатнім для мистецтвознавчих досліджень для спеціальності 023. Окрім того в ХДАДМ 136 комп'ютерів, які застосовуються в навчальному процесі, всі комп'ютери мають ліцензовані операційні системи Windows (XP, Windows 7, 8, 8.1, 10). Microsoft Office 2003, 2007, 2010, 2013, 2016 (можливість встановлення будь-якої версії на вибір; одна ліцензія може бути встановлена на 25 комп'ютерів). Для роботи з бібліотечними каталогами – УФО "Бібліотека" (версія 2), встановлено на 5 комп'ютерах. За потребою, для роботи з текстами, для сканування та розпізнавання текстів, для роботи з текстами на іноземних мовах в навчальному процесі можуть використовуватись додаткові програми: FineReader – 16 ліцензій; Lingvo X5 – 1 ліцензія. Для

виготовлення презентаційного матеріалу можуть бути застосовані: Corel Draw X5 – 45 ліцензій; Adobe Photoshop - 17 ліцензій; Adobe Design – 10 ліцензій; Adobe Master Collection – 2 ліцензії; Pragma 6.3 – 13 ліцензій; Autodesk 3DS – 9 ліцензій. Зміст ОНП є не міждисциплінарним, а навпаки співзвучний предметній галузі і акцентується на аналізі мистецької та реставраційної справи у контексті методів наукового дослідження, але це не применшує її вартісності

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

При зустрічах експертна група пересвідчилась, що аспіранти мають можливість формувати свою індивідуальну траєкторію за рахунок вибіркового вибору дисциплін, ознайомившись зі силабусами (на сайті ЗВО (<https://ksada.org/4aspirant-supply.html>, https://ksada.org/pdf/KATALOG_vibir_disc_o23_I.pdf) та заповнивши заяву із вказаними назвами дисциплін за власним вибором. На основі аналізу НП 2016-2020 рр. стверджуємо, що загальний обсяг ОП - 48 кредитів, вибірковий блок - 16 кредитів, що відповідає чинному законодавству. Бо вибірковість складає 33,3 % від загального обсягу (при мінімальному за Законом України «Про вищу освіту», здобувач має право обирати дисципліни обсягом не менше 25% кредитів ЄКТС від загального обсягу ОП (пункт 15 частини першої статті 62). Тому право на можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії у здобувачів СВО "Доктора філософії" у ХДАДМ не лише є збережене, а й має ширші переваги. Вибір здійснюється у перші два тижні для першого року, а пізніше для другого, третього та четвертого курсів вибір дисциплін відбувається на початку другого семестру на наступний навчальний рік, що було засвідчено на зустрічах. Було підтверджено, що аспіранти здійснюють вибір освітніх компонентів з блоків в залежності від власних наукових інтересів і тематики дослідження. Більшість аспірантів засвідчили, що вибір теми дослідження вони розпочинали ще на бакалавраті з одним з викладачів, продовжували в магістратурі і тому питання про керівника на рівні доктора філософії для них було очевидним і без вагань. Це свідчить про доброзичливу атмосферу та позитивне ставлення до всіх здобувачів ЗВО. Лише одна з аспіранток після магістратури змінила керівника для докторантури, і це було за згодою всіх трьох учасників: здобувача, попереднього і наступного керівника, для кращого заглиблення у тему яку вона розвивала. Зміни керівників на даній ОП від початку затвердження теми до випуску (з 2016 року) не відбувались, хоча за потреби у ЗВО така процедура передбачена.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

За практичну підготовку здобувачів відповідає дисципліна "Педагогічний практикум" на яку відведено 4 кредити (за НП 2016 і 2019 рр.), за НП 2020 її було скорочено вже до 3 кредитів ЄCTS (https://ksada.org/pdf/NP_omdmr_2020.pdf). Положення (від 8 вересня 2017 року) "Про педагогічну практику аспірантів у Харківській державній академії дизайну і мистецтв" визначає зміст практикуму (<https://ksada.org/doc/ped-praktyka-2019.pdf>). Зі пункту 2.1: В процесі проходження педагогічної практики аспіранти повинні оволодіти основами науково-методичної та навчально-методичної роботи: навичками структурування та професійного перетворення наукових задач; методами та засобами складання завдань, тестів з різних тем, усного та письмового викладу предметного матеріалу, проведення семінарських та практичних занять, різноманітними сучасними освітніми технологіями. За силабусом дисципліни керівником практикуму є науковий керівник аспіранта. За ОНП компетентності, які формуються: здатність застосовувати знання на практиці, обирати оптимальні методи викладання матеріалу, планувати власну науково-педагогічну діяльність. Метою дисципліни «Педагогічний практикум» є поглиблення та закріплення знань аспірантів з питань організації і форм здійснення освітнього процесу в сучасних умовах, його наукового, навчально-методичного та нормативного забезпечення, формування вмінь і навичок опрацювання наукових та інформаційних джерел при підготовці занять, застосування активних методик викладання професійно-орієнтованих дисциплін відповідного фахового напрямку та дисциплін фундаментального циклу для спеціальностей фахового напрямку Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Отримання навичок soft skills відбувається на спеціальних-фахових дисциплінах («Сучасні проблеми образотворчого та декоративного мистецтва», «Сучасні проблеми реставрації та експертизи творів мистецтва»), на загальнонаукових дисциплінах («Філософія мистецтва», «Методологія наукових досліджень в сфері мистецтвознавства», «Педагогічний практикум»), та на дослідницьких («Актуальні проблеми наукових досліджень в сфері мистецтвознавства» і «Іноземна мова в науковій діяльності»). Опануванню соціальних навичок сприяє також низка вибіркового вибору дисциплін: «Культура наукової мови», «Управління науковими проектами», «Моделювання педагогічної діяльності».

7. Зміст освітньої програми урахує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт відсутній. Як вже йшлося у критерії 1 в підпункті 4: програмні результати навчання відповідають вимогам Національної рамки кваліфікацій для восьмого кваліфікаційного рівня (<https://mon.gov.ua/ua/osvita/nacionalna-ramka-kvalifikacij/rivni-nacionalnoyi-ramki-kvalifikacij>). Важливим документом який був розроблений ЗВО є внутрішній Стандарт вищої освіти для третього освітньо-наукового рівня спеціальності 023 "Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація", підписаний 19 лютого 2019 року ректором В.Я. Даниленком та розміщений на відкритому ресурсі ХДАДМ (https://ksada.org/pdf/SVO_023-OMDMR-07.05.21.pdf), що дає змогу при визначенні результатів навчання присвоїти певну професійну кваліфікацію.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Обсяг ОНП 48 кредитів, загальне фактичне навантаження студентів становить 1470 годин. Розподіл між аудиторною (контактною) та самостійною роботою за НП 2016 р. і НП 2019 р. складає 486 та 984 годин відповідно. За НП 2020 р. загальне фактичне навантаження студентів було зменшене до 1440 годин, розподіл між аудиторною та самостійною роботою був також зменшений: 545 та 895 годин, була виділена окремо графа "Консультації" (до кожної дисципліни, загальним обсягом 75 год.) Загалом, зміни у НП 2020 насправді лише унормовують кількість кредитів та годин. Такий розподіл годин навантаження здобувачів вищої освіти регламентується Законом про вищу освіту України від 1 липня 2014 року № 1556-VII, стаття 5 (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18/ed20140701#Text>) та вимогами до навантаження здобувачів, а також узгоджуються з «Єдиними нормами часу ХДАДМ» (<https://ksada.org/doc/polojennya-hdadm-02.pdf>), є збалансований в межах чинного законодавства між самостійною роботою аспіранта і його практично-аудиторною підготовкою. Окрім того ЗВО вживає заходів для моніторингу чи вистачає здобувачам часу на самостійну роботу, так зі Звіту за 2020-2021 рік (весняний семестр) про результати оцінювання змісту, організації та якості освітнього процесу, якості освітньо-наукових програм здобувачами третього (доктор філософії) рівня вищої освіти за спеціальностями: 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація (ОНП Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація) та 022 Дизайн (ОНП Дизайн) на третій сторінці є запитання: "Ви задоволені тим, як організований розподіл годин на аудиторні заняття і самостійну роботу аспірантів у Харківській державній академії дизайну і мистецтв?" (https://ksada.org/pdf/15.04.21_ZVIT_aspirvnt.pdf) - на що позитивно відповіли 67,7% респондентів, більшою мірою задоволені 25,8%. На зустрічах аспіранти, викладачі, адміністрація підтвердили, що це опитування проводилось.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

У даній ОП дуальну освіту не передбачено. Хоча на зустрічах більшість аспірантів ОПН 023 підтверджували, що є викладачами або працівниками цього чи іншого ЗВО. Тому ЗВО варто врахувати можливості зарахування компетенцій які аспіранти здобувають на робочому місці (наприклад дисципліни «Педагогічний практикум»), особливо якщо це викладання у вищому навчальному закладі.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Кращою практикою є кількість вибіркового дисциплін, що складає 33%. У ЗВО є внутрішній Стандарт вищої освіти для третього освітньо-наукового рівня спеціальності 023 "Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація".

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Замість логічно-структурної схеми в ОП є подано таблиці з наведеними дисциплінами посеместрово. Рекомендуємо показати та навести взаємозв'язки між обов'язковими та вибічковими дисциплінами. Іноземні аспіранти, а саме з КНР, недостатньо володіють українською мовою. Задля належного академічного викладу своїх досліджень, рекомендовано посилити надання знань з української мови іноземним здобувачам.

Рівень відповідності Критерію 2.

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Структура та зміст освітньої програми відповідають предметній області. ОП та НП передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, що дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів. Таким чином, зважаючи зауваження та сильні сторони, вважаємо, що загальна кількість відповідностей та позитивних практик є більшою, і тому є відповідність другому критерію на оцінку В.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Підтверджуємо, що загальні правила прийому є на офіційному веб-сайті академії мистецтв в закладі: Наука/Аспірантура/Вступнику: <https://ksada.org/aspirantura-vstupniku.html>. Правила прийому на навчання за освітньою-науковою програмою враховують її специфіку (https://ksada.org/pdf/pravylya_pryyomu_do_asp-2021.pdf). В Академії конкурсний відбір на навчання до аспірантури проводиться відповідно до Правил прийому на основі освітнього ступеня магістра (ОКР спеціаліста) за результатами вступних випробувань (у правилах це вказано на стор.3), що неодноразово підтверджено під час роботи експертної групи. Правила дискримінаційних положень не містять, передбачено умови вступу для іноземців та осіб без громадянства (на підставі міжнародних договорів України або міжнародних програм обміну чи мобільності; на підставі договорів укладених між вищими навчальними закладами щодо обміну вченими чи академічної мобільності).

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Вступники до аспірантури складають три вступні іспити: зі спеціальності, іноземної мови, філософії. Іспити зі спеціальності (в обсязі програми рівня вищої освіти магістра з відповідної спеціальності), іноземної мови (на рівні В2 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти) та філософії проводяться предметними комісіями з використанням екзаменаційних білетів. Рівень знань вступника оцінюється за стобальною шкалою (стор. 5-6 правил прийому: https://ksada.org/pdf/pravylya_pryyomu_do_asp-2021.pdf). На зустрічах з педагогічним персоналом, аспірантами та випускниками ця інформація підтвердилась. Правила прийому оновлюються кожного року на основі умов прийому МОН України. Все це загалом враховує особливості освітньої програми.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Досвіду перезарахування результатів навчання з інших закладів освіти в Європейському регіоні цій освітній програмі не було. Хоча в ЗВО діє Положення (оновлене від 5 квітня 2020 року) про організацію освітньо-наукового процесу в аспірантурі у Харківській державній академії дизайну і мистецтв» (пункт 8, стор. 14 https://ksada.org/pdf/Polozhennya_ASP_pro_osvitnij_proces_2020.pdf) та «Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність Харківської державної академії дизайну і мистецтв» (https://ksada.org/norm-prav_dokumenti_2021.html) які регулюють питання визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО за програмами академічної мобільності. Ці положення передбачають механізм перезарахування кредитів щодо набутих компетентностей на основі представленого здобувачем документа вищої освіти з переліком та результатами навчальних здобутків з навчальних дисциплін. Поданий здобувачем документ має бути заверений в установленому порядку, з кількістю кредитів та інформацією про систему оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти. При зустрічах викладачі, здобувачі та випускники підтвердили знання ключових аспектів рекомендованими Міністерством освіти і науки Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.) <https://mon.gov.ua/ua/osvita/visha-osvita/osvitaza-kordonom/akademichna-mobilnist>. Під час реалізації ОНП прикладів визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, не було. Положення є доступним для всіх учасників освітнього процесу.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила є, проте досвіду визнання неформальної освіти на даній ОНП не зафіксовано. Існує документ, що регулює її визнання, а саме у Положенні (від 19 квітня 2020 року) про організацію освітньо-наукового процесу в аспірантурі у Харківській державній академії дизайну і мистецтв (https://ksada.org/pdf/Polozhennya ASP_pro_osvitnij_proces_2020.pdf), у п.8.9 і п.8.10 на стор. 15 передбачено, що у межах навчального плану ОНП на аспірантурі можуть зараховуватися кредити і визнаватися результати навчання, які здобувач отримав у неформальній освіті, на підставі відповідного сертифіката або іншого документа. Для цього здобувач вищої освіти звертається з заявою до ректора академії із проханням про визнання результатів навчання у неформальній освіті не пізніше, ніж за 30 днів до початку семестру. До заяви мають додаватися документи (сертифікати, свідоцтва тощо), які підтверджують ті вміння, які здобувач отримав під час навчання. Правила перезарахування описані у положенні і відповідають рекомендаціям МОН. При зустрічах здобувачі і випускники підтвердили про знання цього положення.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Необхідні положення про доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання є доступними для всіх учасників освітнього процесу і при зустрічах здобувачі і випускники підтвердили про їх знання.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Прикладів перезарахування неформальної освіти та визнання академічної мобільності на даній ОП не було, рекомендуємо стимулювати здобувачів залучатись до них.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Правила прийому викладені на офіційному веб-сайті, є чіткими, зрозумілими та доступними для потенційних вступників. Всі положення Правил прийому є недискримінаційними та визначаються особливостями отримання кваліфікацій, вони враховують особливості самої освітньої програми через коефіцієнти кожного компоненту вступного випробування. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання академічної мобільності та правила перезарахування результатів навчання, отриманих у неформальній освіті.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Процес навчання регулюється «Положенням про організацію освітньо-наукового процесу в аспірантурі у Харківській державній академії дизайну і мистецтв» (https://ksada.org/pdf/Polozhennya ASP_pro_osvitnij_proces_2020.pdf). Заняття на ОП мають очну денну та вечірню форми навчання. За Відомостями про самооцінювання, більшість здобувачів (23 із 29) обрали денну форму навчання. На зустрічах із фокус групами підтверджено, що такий вибір пов'язаний із наявністю стипендії на денній формі. Також, з'ясовано, що за поточний рік було відраховано з ОП чотири здобувачі: двоє 3 та 4 року навчання вечірньої форми (бюджет та контракт), двоє 4 року навчання денної форми (бюджет та контракт), останній з яких є іноземцем. Всі відраховані рішенням Вченої ради ХДАДМ на підставі власної заяви здобувача. Навчання в умовах пандемії ведеться в академічному просторі та онлайн. Аспіранти мають можливість відвідувати майстерні, підпорядковані ХДАДМ, та одержувати необхідні консультації викладачів-практиків, як видно з огляду матеріально-технічної бази, та підтверджено на зустрічі зі здобувачами аспіранткою 1 курсу. Здобувачі, згідно проведеного ЗВО опитування, в цілому (93%) задоволені рівнем спілкування із викладачами та керівниками, а майже 60% - формами і методами навчання за ОНП. В проведеному моніторингу є побажання щодо осучаснення певних дисциплін

(https://ksada.org/pdf/15.04.21_ZVIT_aspirvnt.pdf), але на зустрічах зі здобувачами та випускниками такі побажання не підтвердились. ЕГ зауважила, що всі три наведені опитування проводились в тестовій формі Google Forms, але лише у весняному семестрі 2021. Викладачі дослухаються до пропозицій та побажань здобувачів, а ЗВО забезпечує можливість обрання науково-педагогічними працівниками методів навчання та викладання відповідно до принципів академічної свободи. Більшість викладачів користуються платформами Telegram, Zoom, Google Meet. Викладач дисципліни «Філософія мистецтва» Артеменко А. використовує Google AdMob (syllabus-FM-1k-Artemenko-new.pdf). Викладач дисципліни «Іноземна мова в науковій діяльності» Єрмакова Т. користується опитуванням Google Forms (syllabus_Yermakova_angl_2kurs_4_sem-07.05.21-12.pdf). Низка компетентностей формується завдяки соціальним навичкам, які забезпечуються через освітні обов'язкові компоненти: спеціальні - «Сучасні проблеми образотворчого та декоративного мистецтва», «Сучасні проблеми реставрації та експертизи творів мистецтва», загальнонаукові - «Філософія мистецтва», «Методологія наукових досліджень в сфері мистецтвознавства», «Педагогічний практикум», дослідницькі - «Актуальні проблеми наукових досліджень в сфері мистецтвознавства», мовні - «Іноземна мова в науковій діяльності». Опануванню соціальних навичок сприяє низка вибіркової дисциплін: «Культура наукової мови», «Управління науковими проектами», «Моделювання педагогічної діяльності» (https://ksada.org/pdf/KATALOG_vibir_disc_023_I.pdf).

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Надавана здобувачам інформація щодо навчання в аспірантурі є доступною, зрозумілою і вчасною, вона є у вільному доступі на сайті ЗВО (<https://ksada.org/aspirantura2021.html>). Цілі, зміст та ПРН, а також критерії оцінювання кожної дисципліни оприлюднені в силабусах на сайті ЗВО (<https://ksada.org/4aspirant-supply.html>). Кожен силабус містить списки літератури, електронні адреси викладачів, розклад занять та консультацій. ЗВО надає можливість ознайомлення на сайті з основними документами, що регламентують процеси викладання та оцінювання «Положенням про організацію освітнього процесу в ХДАДМ» (<https://ksada.org/doc/polojennya-hdadm-2020.pdf>). Також постійно інформування студентів щодо додаткових навчальних можливостей (стажування, майстер-класів, конференцій) ведеться через сторінки у соціальних мережах та викладачами під час занять. На зустрічах із фокус-групами підтверджено, що інформування та роз'яснення стосовно методів та форм навчання і оцінювання на ОП відбувається системно, на початку кожного семестру, на загальних зборах та на кожній із дисциплін.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

В розглянутій ОП 2020 навчання та дослідження поєднуються шляхом врахування дослідницьких тем здобувачів при складанні списку дисциплін, де переважають дисципліни направлені на підвищення науково-теоретичного потенціалу певного мистецького напрямку «Актуальні напрями і тенденції дизайн-проекткування» (Silabus_Vojchuk_ANTDP-2k_3_4_sem-07.05.21-5.pdf), «Актуальні проблеми предметно-середовищного дизайну» (Silabus_Akt_probl_predm-ser_dizajnu-07.05.21.pdf). Дослідницька складова супроводжує процес навчання протягом всіх 4 років. Серед позитивних практик варто відмітити наявність в ЗВО Ради молодих вчених. Голова Ради Єрмакова Тетяна підтвердила, що в Раду можуть вступати як аспіранти, так і ті, хто має науковий ступінь. Надалі вони ведуть кураторську роботу наукової діяльності своїх молодших колег, обговорюють вдосконалення ОП. Так 23.03 21, за участі проректора з НДР Кутателадзе В., Радою було проведено круглий стіл, присвячений перспективі наукової діяльності аспірантів, студентів та молодих викладачів ХДАДМ, шляхи їх самореалізації та обміну досвідом (<https://www.facebook.com/groups/2863147157297838/permalink/2962911083988111/>). Кожен із здобувачів має можливість апробації власних досліджень в дискусії на зборах "Ради молодих вчених", на виступах під час круглих столів та конференцій, що двічі на рік організовує ХДАДМ (восени та навесні). Окремі результати наукової діяльності можуть бути представлені до обговорення на практичних заняттях з дисциплін ОНП (<https://ksada.org/1confer-material.html>). Також, під час зустрічей з аспірантами, одна із здобувачок повідомила, що має можливість апробації своїх наукових досліджень на практиці, в лабораторії ЗВО, разом із своїм керівником. ОП передбачено один вид практики – «Педагогічний практикум», яку аспіранти проходять на базі ЗВО (https://ksada.org/pdf1/SILABUS_PED_PRAKTIKUM_023_ok-new.pdf), що вбачається доцільним, оскільки серед стейкхолдерів є ректор ХДАДМ Соболев О., та 30% місцевих аспірантів висловили бажання працювати в ЗВО. На зустрічі з випускниками ОП Терехов М. повідомив, що навчався на ОП паралельно із викладанням на кафедрі Дизайну, має два патенти з реставраційної методики, досвід яких застосовує при викладанні. В рецензії від стейкхолдера Черкаського обласного художнього музею Гладун О. пропонується додати практичне залучення слухачів ОП до музейної справи, галерейної та виставкової діяльності, що сприятиме розширенню діапазону самореалізації здобувачів (ONP_OMDMR_O.Gladun_03.03.2020.pdf). В проєкті ОП 2021 за рекомендацією стейкхолдера від НАОМА Ковальчука О. (https://ksada.org/pdf/vidgok_kovalchuk_2021.pdf) додано вибірково дисципліну "Історія реставрації" (023_ONP_2021.pdf).

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Окремі освітні компоненти переглядаються кожного року, а глобальні зміни ОП відбуваються з різною періодичністю (2016; 2019; 2020; 2021). Науково-педагогічні працівники поновлюють наповнення навчальних дисциплін, а також використовують матеріали новітніх досліджень та нових методик, що були опановані та запроваджені в якості матеріалів до кандидатських та докторських дисертацій, під час стажування, підготовки монографій. Так, на ОП 2020 було здійснено оновлення силабусів дисциплін: «Філософія мистецтва», «Методологія наукових досліджень в сфері мистецтвознавства», «Актуальні проблеми наукових досліджень в сфері мистецтвознавства», «Теорія і практика редагування наукового тексту». На зустрічі з ЕГ психолог від ЗВО Більдер Н. повідомила про регулярний моніторинг якості ОП серед аспірантів, та перевірку результатів опитування (ASPIRANT_dist.navch._22.05.2021_Bilder.pdf). Наявність опитування підтвердили на зустрічі здобувачі та представники студентського самоврядування. На офіційному сайті оприлюднено три звіти моніторингу якості ОП серед здобувачів (<https://ksada.org/aspirantura2021.html>). Щоправда, всі представлені опитування проведені в весняному семестрі 2020-2021 року, тож не є регулярними. Також ЗВО одержало рекомендації від стейкхолдерів, які згадані в підкритерії 4.3. і теж оприлюднені на сайті.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

В межах реалізації міжнародної мобільності ЗВО надає послуги аспірантам-іноземцям, на ОП їх налічується 10 осіб (третина). Здобувачі з КНР приходять на ОП через бакалаврат та магістратуру, або безпосередньо здаючи іспити (в тому числі з української мови) на аспірантуру. За необхідності іноземні здобувачі вивчають українську на підготовчому відділенні. Для активізації міжнародної мобільності, як повідомила начальник відділу по роботі з іноземними студентами Ульянова Т., відбуваються систематичні поїздки до КНР, за участю народних художників та студентів, із проведенням майстер-класів та творчих зустрічей на базі творчих угруповань, навчально-методичних центрів та науково-культурних товариств Китаю. Представники ОП мають можливість вільного доступу до технічно обладнаних залів бібліотеки ЗВО із електронними міжнародними наукометричними базами, а також публікації за науковими темами у фахових журналах ХДАДМ (<https://docs.google.com/spreadsheets/d/1xl6oHdZiPEFqBTyzBzHzmqG6Qm8m6KSLm49TSbCznqM/edit#gid=0>). Викладачі ОП професори Соколюк Л., Павлова Т., Котляр Є., доцент Токар М. отримали сертифікат з іноземної мови B2, мають публікації в зарубіжних наукових збірниках. Міжнародне стажування пройшли професор Котляр Є. та доцент Токар М.. Здобувачі Гу Сін Чень, Мосендз О., Чжуанюй Цю опублікували статті за своїми науковими розвідками в зарубіжних виданнях (<https://docs.google.com/document/d/1jebkkt4S2dMmfkQ4kUHXN8vUe7YWR1D/edit>).

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Позитивною практикою є застосування інноваційної програми при викладанні дисципліни «Філософія мистецтва» на якій викладач використовує Google AdMob. Таке нововведення надає викладачеві більшої автономії під час демонстрування зображень, розширює варіативність форм та способів контактування зі слухачами. Аспіранти мають можливість апробації власних досліджень в дискусії на зборах "Ради молодих вчених", на виступах під час круглих столів та конференцій, що двічі на рік організує ХДАДМ, проводити лабораторні дослідження за темою у фахових лабораторіях. Поїздки до КНР, за участю народних художників та студентів, із проведенням майстер-класів та творчих зустрічей на базі мистецьких угруповань.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Відсутні заочна форма та неформальна освіта. Рекомендуємо застосовувати неформальну освіту та ввести заочну форму навчання для іногородніх здобувачів, що призведе до ширшого залучення здобувачів на ОП. Опитування стосовно форм та методів викладання на ОП рекомендовано поставити на регулярну основу. В рецензії від стейкхолдера Гладун О. пропонується додати практичне залучення слухачів ОП до музейної справи, галерейної та виставкової діяльності, що сприятиме розширенню діапазону самореалізації здобувачів. Рекомендуємо дослухатись до побажання стейкхолдера. Вважаємо недоліком, що за поточний рік було відраховано з ОП чотири здобувачі, один 3-го та троє 4-го року навчання. Рекомендуємо з'ясувати причини відтоку здобувачів.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Сучасна версія ОП (2020) відповідає критерію 4, має достатній перелік вибіркових дисциплін, та пропонує додаткові можливості на базі ЗВО. Аспіранти мають можливість наукових дискусій та фахових публікацій на базі ЗВО. Але відсутність заочної форми навчання обмежує можливості здобувачів. Також, єдиний варіант практики (педагогічної) на ОП не повністю забезпечує потреби здобувачів у набутті необхідних навичок. Таким чином, із врахуванням зауважень по підкритеріям 4.1 та 4.3, вважаємо, що відповідність критерію є із незначними зауваженнями.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Основні засади, щодо оцінювання знань студентів та проведення тестового підсумкового контролю оприлюднені на сайті в «Положенні про організацію освітнього процесу в ХДАДМ (<https://ksada.org/doc/polojennya-hdadm-2020.pdf>). Форми оцінювання практики та контрольні заходи ОП викладені «Положенням про організацію освітньо-наукового процесу в аспірантурі у Харківській державній академії дизайну і мистецтв» (https://ksada.org/pdf/Polozhennya_ASP_pro_osvitnij_proces_2020.pdf). Також критерії оцінювання містяться в силабусі кожної дисципліни (<https://ksada.org/4aspirant-supply.html>), є доступними, та як показала зустріч зі здобувачами, вони вчасно поінформовані, легко орієнтуються на сайті ЗВО, заздалегідь знаходять необхідні матеріали. Оцінювання проводиться за стобальною шкалою, критерії оцінювання обговорюються кафедрою на першому засіданні навчального року. Доносяться до аспірантів форми оцінювання на першому занятті, результати поточного контролю - на останньому. Сучасні форми оцінювання задіює Єрмакова Т., як згадано в підкритерії 4.1.. Моніторинг якості освіти на ОП серед аспірантів, з приклади якого розташовані на сайті ([ASPIRANT_dist.navch._22.05.2021 Bilder.pdf](ASPIRANT_dist.navch._22.05.2021_Bilder.pdf); https://ksada.org/pdf/15.04.21_ZVIT_aspirvnt.pdf; [24.05.21_ASP_seksizm_Bilder.pdf](https://ksada.org/pdf/24.05.21_ASP_seksizm_Bilder.pdf)), не містить складову моніторингу критеріїв оцінювання на ОП. Як зауважила психолог ЗВО Більдер Н., такий моніторинг проводився тільки на молодших курсах I рівня акредитації, що підтверджено на сайті (<https://ksada.org/1YakistOsvity.html>).

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Стандарт вищої освіти за відповідним науковим рівнем не затверджено, в ЗВО затверджено внутрішній Стандарт вищої освіти (SVO_023-OMDMR-07.05.21.pdf). Кожного семестру здобувачі ОП проходять обов'язковий Звіт, на якому подають стан наукового дослідження, наявні публікації за темою, та план подальшої наукової діяльності (<https://ksada.org/nov-09-04-2021-asp.html?fbclid=IwAR3daHiiuRr5LxQ-ssdCeHx5wwXN7TR1Iw4WHvcgajeMULy5rBwQtb2Cjw4>), що підтвердилося як викладацьким складом, так і здобувачами під час зустрічей. До процесу звітування долучаються наукові керівники, та за потреби представники Ради молодих вчених. На 3 році навчання аспіранти проходять докторський іспит за трьома фаховими дисциплінами, положення про який розміщено на сайті ЗВО (https://ksada.org/pdf/prDOKT_ISP-023_OMDMR_07.05.21.pdf). Докторський іспит приймає комісія, що призначається наказом ректора у складі голови – проректора з НДР та викладачів, які здійснювали викладання фахових дисциплін. Форма проведення іспиту – усна за білетами, що складаються із питань, кожне з яких відповідає певній дисципліні. Представлено три дисципліни по десять питань по кожній. Фінальна форма атестації здобувачів ОП – прилюдний захист дисертації, вимоги до якого теж розміщені на сайті (SVO_023-OMDMR-07.05.21.pdf).

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

За «Положенням про політику і процедури вирішення конфліктних ситуацій в освітньому процесі і освітньому середовищі» (polozhennya_conflict.pdf), аспірант може оскаржити результат семестрового контролю, подавши відповідну заяву на ім'я ректора, яка буде розглянута не пізніше наступного дня після подання. За вимогою може бути створена комісія, до якої не входить викладач причетний до конфлікту інтересів, яка приймає повторне складання іспиту (заліку). В цьому ж документі прописано механізм подання скарги, або заміни, викладача дисципліни. Процедура оскарження результатів також прописана в «Положенні про організацію освітньо-наукового процесу в аспірантурі ХДАДМ» (https://ksada.org/pdf/Polozhennya_ASP_pro_osvitnij_proces_2020.pdf). Здобувачі вищої освіти можуть бути притягнені до академічної відповідальності, а саме: повторне проходження оцінювання у присутності призначеної комісії (контрольна робота, іспит, залік та інше) за умови додаткової оплати роботи її

членів (згідно тарифікації); повторне проходження відповідного ОК ОНП за умови її повторної оплати, позбавлення академічної стипендії; позбавлення наданих закладом освіти пільг з оплати навчання (п. 5.1; 5.4; 5.5 Положення «Про академічну доброчесність у Харківській державній академії дизайну і мистецтв» <https://ksada.org/doc/polojennya-honesty-2020.pdf>). Низка заходів, зокрема практика викладання дисциплін двома викладачами, застосування тестової системи оцінювання запроваджуються з метою запобігання конфліктів інтересів на ОНП. За Відомостями про самооцінювання ОП конфліктних ситуацій щодо відповідності оцінювання аспірантів не відбувалось, що підтвердилося на зустрічах із фокус-групами. Також здобувачі підтвердили, що ознайомлені із механізмом дій на випадок виникнення подібних ситуацій.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Загальні принципи ЗВО стосовно дотримання правил академічної доброчесності прописані в «Положенні про систему забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості) ХДАДМ», а саме п.8 присвячений запобіганню та виявленню академічного плагіату в наукових роботах (polojennya-quality-2020.pdf.) Науково-педагогічний склад ОП знайомить здобувачів із принципами академічної доброчесності згідно з Положенням «Про академічну доброчесність у Харківській державній академії дизайну і мистецтв» (п. 5.1) (polojennya-honesty-2020.pdf) Питання академічної доброчесності порушуються на піврічних звітах аспірантів(<https://ksada.org/nov-09-04-2021-asp.html>), прописані в кожному силабусі ОП (<https://ksada.org/4aspirant-supply.html>), в «Етичному кодексі ученого України» (<https://ksada.org/4aspirant.html>), розміщених на сайті. Експертна група під час інтерв'ювання встановила, що наукові публікації науково-педагогічних працівників та здобувачів проходять обов'язкову перевірку на антиплагіат ліцензійною програмою Strike Plagiarism, яка поновлюється кожного року. За інформацією проректора з НДР Кутеладзе В. ця сплачена ЗВО програма може перевірити 200 наукових публікацій на рік. Наразі безкоштовну перевірку на антиплагіат проходять всі наукові публікації викладачів та здобувачів, що подаються до наукових видань ХДАДМ: «Вісник ХДАДМ» та «Традиції та новації». Від початку нового 2021 року перевірку пройшло 20 наукових статей та 1 дисертаційне дослідження. Перевірка теоретичної частини дипломних проектів I та II рівня акредитації запланована на майбутнє. В разі виявлення факту плагіату, ЗВО збирає разову комісію по перегляду даного факту, та приймає рішення стосовно можливості його усунення. Так було наведено проректором з НДР Кутеладзе В. приклад зі статтею одного із аспірантів, коли частка плагіату виявилась незначною, та ситуацію здобувачем було виправлено. Інший наведений приклад, із повним заповиченим текстом в поданій до друку статті, призвів до звільнення її автора, доктора наук, з посади викладача ЗВО.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

До сильних сторін відноситься наявність в ЗВО встановленої ліцензійної програми Strike Plagiarism, що проплачується кожного року. Безкоштовну перевірку на антиплагіат проходять всі наукові публікації викладачів та здобувачів, що подаються до наукових видань ХДАДМ: «Вісник ХДАДМ» й «Традиції та новації».

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Моніторинг якості освіти серед аспірантів не містить складову щодо критеріїв оцінювання на ОП, рекомендуємо доповнити в анкетуванні спектр запитань. Перевірка теоретичної частини дипломних проектів I та II рівня акредитації, на якій навчається більшість майбутніх аспірантів ОП, запланована на наступний рік. Рекомендуємо запровадити.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

В ЗВО затверджено внутрішній Стандарт вищої освіти. Наявні форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти дозволяють встановити досягнення результатів навчання, але не вистачає моніторингу

критеріїв оцінювання за ОП. Студенти достатньо обізнані з положеннями про академічну доброчесність. В ЗВО функціонує сплачена система перевірки на плагіат Strike Plagiarism, але вона не має достатньої потужності для перевірки всіх наукових публікацій НПП та здобувачів. Отже, враховуючи певну неузгодженість за підкритеріями 5.1 та 5.2, експертна група вважає, що ОП та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають Критерію 5, але з незначними недоліками.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Конкурсний набір викладачів здійснюється згідно «Порядку проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників Харківської державної академії і мистецтв та укладання з ними трудових договорів (контрактів)». (<https://www.ksada.org/doc/polojennya-hdadm-08.pdf> зокрема п. 4.13). За даними (що є на офіційному сайті Наука/Аспірантура/Керівники) таблиці з Відповідності ліцензійним вимогам науково-педагогічного персоналу ОНП (https://docs.google.com/spreadsheets/d/1MNgp2QVHD_PS8hhNzYhhjRYUja3lzFizdkhFGdm2hyg/edit#gid=0), всі викладачі мають науковий ступінь та вчене звання. Із 17 викладачів за базовою освітою 6 є філологами, 3 – істориками, 5 мають художнє спрямування освіти. Велика частка викладачів-філологів забезпечує дисципліни ОП відповідні або дотичні до мовної компоненти, та мають відповідні тематики викладання публікації. Так серед обов'язкових дисциплін, «Іноземна мова в науковій діяльності» (викл. Єрмакова Т. - має лише одну публікацію "Theory and Practice of Future Teacher's Training for Work in New Ukrainian School", що може розглядатись як дотична за темою, але має відповідну освіту та ступінь доктора педагогічних наук. Крім того, очолює "Раду молодих вчених" ХДАДМ), «Філософія мистецтва» та «Методологія наукових досліджень в сфері мистецтвознавства», (викл. - Артеменко А., 5 публікацій дотичних за темою, докторський ступінь з філософії, звання професора), «Актуальні проблеми наукових досліджень в сфері мистецтвознавства» (викл. - Алфьорова З., має більше 30 публікацій за темою у фахових збірниках, доктор мист-ва, професор). Шестеро представників викладацького забезпечення є докторами наук, з них – 4 доктори мистецтвознавства. Керівництво здобувачами ОП здійснюють представники різних кафедр ХДАДМ, семеро з яких є кандидатами мистецтвознавства, двоє – доктори мистецтвознавства, двоє – кандидати історичних наук, один - (Долуда А) кандидат технічних наук (https://ksada.org/naukovi_kerivniki.html). Викладачі дисциплін та керівники наукових досліджень здобувачів ОП мають публікації в наукових та фахових збірниках, беруть участь у наукових конференціях, є авторами посібників. Троє з них (Петухова О., Токар М., Кривуц С.) мають публікації в збірниках Web of Science та Scopus., а десятеро представників опублікували підручник, навчальний посібник, або монографію (<https://www.ksada.org/doc/polojennya-hdadm-08.pdf> зокрема п. 4.13).

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Конкурсний набір викладачів здійснюється відкрито та публічно згідно «Порядку проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників Харківської державної академії і мистецтв та укладання з ними трудових договорів (контрактів)». (<https://www.ksada.org/doc/polojennya-hdadm-08.pdf> зокрема п. 4.13). Під час конкурсного відбору враховується відповідність до Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності, зокрема науковий ступінь та вчене звання. Плинність кадрів є мінімальною, окремі викладачі мають великий педагогічний досвід та працюють на кафедрі багато років. Серед викладачів є випускники та здобувачі ОП, наприклад Терехов М. повідомив, що навчався паралельно із викладанням, і зараз продовжує викладати на кафедрі станкового та монументального живопису. Також, одна із аспіранток повідомила, що теж викладає в ЗВО на факультеті аудіовізуального мистецтва.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

ЗВО залучає до організації та реалізації освітнього процесу лекторів-фахівців у галузі. Наприклад, в червні 2019 року у мистецькому просторі HudpromLoft відбулася творча зустріч з сучасним концептуальним митцем Masaaki Hasegawa (Токіо, Японія). Подія сталася у рамках спільного проекту Управління інноваційного розвитку та іміджевих проектів та ХДАДМ (<https://cutt.ly/RnKrFnX>). ХДАДМ тісно співпрацює не тільки із зарубіжними вищими навчальними закладами, а й з провідними вітчизняними, у тому числі Харківським університетом імені В. Н. Каразіна. Участь у наукових форумах, обмін науковими публікаціями, стажування (<https://cutt.ly/EnKrZi8>). В листопаді 2019 року Музей еко-плаката «4-ий БЛОК» відвідав Євген Мамут (Eugene Mamut) - український і американський фахівець з кінематографічних спецефектів, аніматор, лауреат премії «Оскар» (<https://cutt.ly/tnKrNn2>). В квітні 2018 року в рамках Міжнародного триенале еко-плакату "4-й БЛОК" відбулись лекції від членів журі фестивалю. Про свої методи роботи, джерела інспірації та теми, що хвилюють найбільше, розповіли дизайнерки, чії імена широко відомі на світовому рівні - Еліс Твемлоу (Велика Британія), Паріса Ташакорі (Іран/США), Паола Трокслер (Швейцарія), Майа Вольна (Польща), Тетяна Борзунова (Україна). Усі охочі могли не тільки послухати їх розповіді та задати питання, але й побачити роботи учасників журі на власні очі на

виставці, що відкрилась в приміщенні лабораторії мистецтвознавства ХДАДМ (<https://cutt.ly/OnKr9yV>). В результаті інтерв'ю підтверджена участь академічної спільноти у процедурі внутрішнього забезпечення якості освіти. Аспіранти можуть звернутися за консультаціями до фахівців практиків з питань вузько-галузевих аспектів підготовки дисертаційних досліджень.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

До ОП постійно залучаються представники стейкхолдерів та професіонали-практики. Так в квітні 2018 з авторськими лекціями виступили члени журі Міжнародного триенале еко-плакату «4-й БЛОК» (<https://ksada.org/nov-26-04-2018.html>); в листопаді 2019 відбулась презентація книги Василя Косіва “Українська ідентичність у графічному дизайні 1945-1989 років” (<https://ksada.org/nov-05-11-2019.html>) та творча зустріч із американським майстром з кінематографічних спецефектів, лауреатом премії «Оскар» у номінації «Кращі візуальні ефекти» до фільму «Хижак» Є.Мамутом (<https://ksada.org/nov-25-11-2019-3.html>); 12 червня 2019 року у мистецькому просторі HudpromLoft відбулася творча зустріч з сучасним концептуальним митцем Masaaki Hasegawa (Токіо, Японія) (<https://ksada.org/nov-12-06-2019.html>). Підготовка наукових кадрів враховує дослідницьку проблематику Східного регіонального науково-мистецького центру НАМ України (<https://ksada.org/nov-06-12-2018-2.html>). До реалізації ОП були залучені стейкхолдери в якості рецензентів: проректор з наукової роботи НАОМА Ковальчук О. (https://ksada.org/pdf/vidgok_kovalchuk_2021.pdf); завідувачка кафедрою інноваційних технологій дизайну архітектурного середовища ХНУБА Фоменко О. (ONP_Dizajn_O.Fomenko_01_recenziya.pdf); директор Українського національно-дослідного інституту дизайну та ергономіки НАУ Свірко В. (ONP_Dizajn_V.Svirko_20.03.2020.pdf); директор «Обласного художнього музею» Черкаської обласної ради Гладун О. (ONP_OMDMR_O.Gladun_03.03.2020.pdf); завідувачка кафедри дизайну Черкаського технологічного університету Романенко Н. (ONP_Dizajn_N.Romanenko_01_26.02.2020.pdf); завідувач Одеської філії Національного науково-дослідного реставраційного центру України (https://ksada.org/pdf/ONP_Odesa_20.02.2020.pdf); директор Музею-майстерні І.П. Кавалерідзе КМДАДК Юнін О. (ONP_OMDMR_O.Yunin_19.03.2020.pdf) . Представник Музею-майстерні Кавалерідзе на зустрічі з ЕГ поінформував, що майстерня планує спільний проект із залученням здобувачів ОП до практичної роботи із наявними замовленнями.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Можливість для педагогічних кадрів ЗВО участі в міжнародній активності та підвищення кваліфікації прописано в «Положенні про підвищення кваліфікації та стажування науково-педагогічних працівників» (https://ksada.org/doc/polozhennya_qualification.PDF). Зокрема, академія надає можливість пройти підготовку й скласти іспит з англійської, німецької, польської мов (на рівні B2) відповідно до Загальноєвропейської рекомендації з мовної освіти (Cambridge English Certificate) у Вищій лінгвістичній школі (м. Ченстохова, Польща), де викладачі мають змогу пройти науково-методичне стажування та отримати Сертифікат міжнародного зразка (<https://ksada.org/nov-12-03-2018.html>). На зустрічах з ЕГ було підтверджено, що професори Соколюк Л., Павлова Т., Котляр Є., доцент Токар М. отримали сертифікат B2; міжнародне стажування пройшли професор Котляр Є., доцент Токар М. Вища лінгвістична школа в Чехонстові співпрацює з низкою європейських університетів, та є лідером по впровадженню у навчальний процес інноваційних технологій (он-лайн студій) (<https://ksada.org/nov-12-03-2018.html>). На Сайті ЗВО розміщено інформацію щодо приєднання бажаючих до спільноти Лінгвістичної школи м. Ченстохов. Як повідомила головний бухгалтер Малогулко О., за планом, раз на чотири місяці, здійснюється преміювання визначних наукових досягнень. Позитивні практики ЗВО: 2019 року були відзначені преміями наукові керівники аспірантів - Соколюк Л., Долуда А., Котляр Є., в 2020 дипломи та медалі «Народна шана українським науковцям 1918–2018» від Національної академії наук України отримали Соколюк Л., Долуда А., Токар М., Котляр Є. (<https://ksada.org/aspirant-vidznaki.html>, <https://ksada.org/nov-13-05-2021.htm>).

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Згідно з «Положенням про преміювання працівників ХДАДМ» (додаток 4.3 до колективного договору ХДАДМ), (https://ksada.org/doc/collective%20agreement%202021_26.pdf, <https://ksada.org/1profspilka.html>), за умов ефективності роботи викладачів та якісну підготовку спеціалістів, здійснюється стимулювання розвитку викладацької майстерності шляхом відзначення грамотами та преміюванням. Як було підтверджено головним бухгалтером Малогулко О., преміювання відбувається в результаті рейтингового відбору викладачів раз на чотири місяці. Так були преміювані викладачі ОП Петухова О., Єрмакова Т., Борбунюк В., а також наукові керівники аспірантів Соколюк Л., Долуда А., Котляр Є. (Наказ № 312-03 від 3.12.2019 р.), доцента Долуду А. відзначено у 2019 р. почесним званням переможця Конкурсу «Вища школа Харківщини — кращі імена» в номінації «Викладач професійно-орієнтованих дисциплін».

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Шестеро представників викладацького забезпечення є докторами наук, з них – 4 доктори мистецтвознавства, що в основному забезпечують викладання фахових дисциплін. Недостатність наявності публікацій за темою дисциплін врівноважується базовою освітою та науковою активністю в інших сферах діяльності. Частина аспірантів залишається в ЗВО на викладанні, а частина сьгоднішніх слухачів має намір залишитися. Домовленість з Вищою лінгвістичною школою (м. Ченстохов, Польща) про науково-методичне стажування та одержання мовного Сертифікату. Преміювання викладачів в результаті рейтингового відбору раз на чотири місяці.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Лише троє з викладачів мають публікації в збірниках Web of Science та Scopus, рекомендовано покращити показники. Слабкою стороною вважаємо недостатнє залучення зовнішніх роботодавців до реалізації ОП, рекомендуємо більше залучати стейкхолдерів до спільних проєктів, можливо ввести виїзні практики здобувачів на бази стейкхолдерів. Наприклад до Музею-майстерні Кавалерідзе.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень B

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Людські ресурси на ОП відповідають критерію 6 з недоліками, що не є суттєвими. ЕГ пропонує долучити до роботи з ОП окрім молодих фахівців, що випустились з даної програми і є залученими, також, представників стейкхолдерів. Використання бази роботодавців для проведення виїзної практики вважається ЕГ доцільним для посилення підкритерію 6.4.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Під час онлайн-огляду матеріально-технічної бази, ЕГ було з'ясовано, що матеріально-технічне та навчально-методичне забезпечення ОНП "Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація" є достатнім для досягнення визначеної мети та результатів навчання. Наявні просторі, світлі аудиторії для здійснення навчально-наукового процесу. Деякі аудиторії обладнані мультимедійними екранами та проекторами. В ХДАДМ 136 комп'ютерів, які застосовані в навчальному процесі, всі комп'ютери мають ліцензовані операційні системи Windows (XP, Windows 7, 8, 8.1, 10). Microsoft Office 2003, 2007, 2010, 2013, 2016 (можливість встановлення будь-якої версії на вибір; одна ліцензія може бути встановлена на 25 комп'ютерів). Навчальні корпуси обладнані пандусами. Великі лабораторії та майстерні дозволяють здійснювати практичну підготовку здобувачів вищої освіти. Наявні лабораторії кафедри реставрації та експертизи творів мистецтва, лабораторія хімічних досліджень (є хімічні реактиви, ваги, мікроскопи для оптичних досліджень та інше.). Для презентації робіт в Академії діє 4 виставкові зали. За потреби, для виготовлення презентаційного матеріалу та ін. можуть бути застосовані: Corel Draw X5 – 45 ліцензій; Adobe Photoshop CS3 - 9 ліцензій; Adobe Photoshop CS4 - 8 ліцензій; Adobe Design Premium CS5 – 8 ліцензій; Adobe Design Premium CS5.5 – 2 ліцензії; Adobe Master Collection CS 5.5 – 2 ліцензії; Pragma 6.3 – 13 ліцензій; Autodesk 3DS MAX 2011 – 8 ліцензій, 2012 – 1 ліцензія. Аспіранти мають безкоштовний доступ до бібліотеки. Для роботи з бібліотечними каталогами встановлено на 5 комп'ютерах УФО "Бібліотека" (версія 2). На онлайн зустрічах було підтверджено, що аспіранти мають можливість, за потреби поселитися в гуртожиток. Аспіранти ОНП "Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація" не проживають в гуртожитку. Здобувачі під час зустрічі підтвердили, що мають вільний доступ до всієї інфраструктури Академії.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Під час онлайн зустрічей, було підтверджено, що Академія надає вільний доступ, для усіх учасників освітнього процесу, до усієї наявної інфраструктури Академії (бібліотека, спортзал, виставкові зали, творчі майстерні та тощо). В бібліотеці наявний необхідний літературний фонд, рідкісні художні твори (<https://ksada.org/4biblioteka.html>) та доступ до наукометричних баз даних Scopus та Web of Science. За потреби до бібліотеки можна звернутися дистанційно через сторінку фейсбук (<https://www.facebook.com/groups/2626917017600809>). Під час відео-огляду матеріально-технічної бази ЗВО, ЕГ пересвідчилась в наявності світлих залів бібліотеки, спеціально облаштованих лабораторій кафедри реставрації та експертизи творів мистецтва, лабораторії хімічних досліджень, спортзалу, виставкових просторів. Окрім того, ЗВО має студентське кафе з помірними цінами.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Для створення безпечного середовища для життя та здоров'я в Академії діють нормативно-правові документи, в яких прописані необхідні заходи (Розробка акту готовності академії та гуртожитку до нового навчального року; через Covid-19 забезпечення дезінфікуючими засобами та тощо.). За необхідності є гуртожиток. Останні ремонтні роботи проводились 1) Навчально-адміністративний корпус №1 місто Харків вул. Мистецтв 8. Відбувся поточний ремонт згідно приписам пожежної інспекції а саме: встановлення сертифікаційних дверних блоків та інші протипожежні заходи. Проводився в жовтні-грудні 2020 року; 2) Навчально-лабораторний корпус №2 місто Харків вул. Мистецтв 8. Поточний ремонт згідно приписам пожежної інспекції а саме: встановлення сертифікаційних дверних блоків та інші протипожежні заходи. Проводився в жовтні-грудні 2020 року; 3) Навчально-лабораторний корпус №3 місто Харків вул. Мистецтв 11. Поточний ремонт згідно приписам пожежної інспекції а саме: встановлення сертифікаційних дверних блоків та інші протипожежні заходи. Проводився в жовтні-грудні 2020 року, а також капітальний ремонт м'якої покрівлі із заміною зонітних ліхтарів (1200 м/2); 4) Будинок квартирного типу (Гуртожиток) пер. Дизайнерський 2. Поточний ремонт згідно приписам пожежної інспекції а саме: встановлення сертифікаційних дверних блоків та інші протипожежні заходи. Проводився в жовтні-грудні 2020 року. Під час огляду матеріально-технічної бази були продемонстровані великі, світлі аудиторії, вогнегасники та плани евакуацій. Для забезпечення потреб та інтересів аспірантів наявні науково-дослідні лабораторії на базі Hudprom Loft (<https://ksada.org/nov-27-11-2015.html>), де відбуваються конференції, фото-форуми та інше (<https://www.facebook.com/hudpromloft>). Є можливість безкоштовно скористатися послугами бібліотеки, юриста та психолога. Також, для забезпечення дозвілля аспірантів є театральний гурток.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Під час зустрічі зі здобувачами вищої освіти ОНП «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація», було з'ясовано, що Академія забезпечує всі види підтримки. За необхідності всю інформацію можна отримати на офіційному веб-сайті Академії (<https://ksada.org/aspirantura2021.html>). Соціальна підтримка надається шляхом забезпечення гуртожитком за необхідності (<https://ksada.org/2gurtog.html>) та забезпечення аспірантів стипендією. При потребі аспіранти можуть звернутися за додатковою матеріальною допомогою до профспілки викладачів, студентів та аспірантів (<https://ksada.org/1profspilka.html>), хоча на данній ОНП здобувачі не є членами профспілки і тому не мають права на допомогу. Освітню, організаційну, інформаційну, консультаційну підтримку забезпечують викладачі кафедри, наукові керівники, відділ аспірантури та докторантури, бібліотека ХДАДМ. На зустрічі аспіранти зазначили, що під час карантину отримували всю необхідну інформацію через різні месенджери (телеграм (<https://t.me/ksadahudprom0>), фейсбук (<https://www.facebook.com/ksada.art>)). Додатково можна звернутися до психолога Н. Більдер за психологічною підтримкою (<https://ksada.org/1YakistOsvity.html>) та юриста Т. Надобко. Під час онлайн зустрічі аспіранти висловили задоволення організацією підтримки здобувачів вищої освіти, також про це свідчать результати опитування (https://ksada.org/pdf/15.04.21_ZVIT_aspirvnt.pdf).

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

В Харківській державній академії дизайну і мистецтв створюються достатні умови для забезпечення права на освіту особам з особливими потребами. В Академії розроблено Положення про організацію інклюзивного навчання в ХДАДМ (https://ksada.org/doc/polozhennya_inkluz_navch.PDF), згідно якого розробляється індивідуальний навчальний план здобувача вищої освіти з особливими освітніми потребами. Навчальні корпуси обладнані пандусами. Також, діє Порядок супроводу осіб, що потребують допомоги у ХДАДМ (<https://ksada.org/doc/Porjadok-suprov.pdf>). На ОНП 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація» аспірантів з особливими освітніми потребами немає, хоча загалом в Академії такі приклади існують.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною

для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

В Академії діє Положення про політику і процедури вирішення конфліктних ситуацій в освітньому процесі та освітньому середовищі ХДАДМ (https://ksada.org/doc/polozhennya_conflict.pdf), в разі виникнення конфліктної ситуації необхідно подати заяву на ім'я ректора, після чого буде створена комісія для розгляду звернення. Під час онлайн зустрічі, аспіранти підтвердили, що вони проінформовані про можливість анонімно подати звернення на електронну «скриньку довіри» (<https://ksada.org/1YakistOsvity.html>) в разі виникнення конфліктних ситуацій. На зустрічах було підтверджено, що на ОНП «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація» конфліктних ситуацій не було.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

ЕГ, відзначає, унікальність бібліотеки ХДАДМ в якій є рідкісні мистецькі твори. Можливість для здобувачів вищої освіти безкоштовно звернутись до бібліотеки, психолога та юриста.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Для покращення матеріально-технічної бази рекомендовано залучати зовнішні джерела фінансування. Моніторинг показав недостатню поінформованість про ключові положення. Рекомендуємо посилити роз'яснювальну роботу серед здобувачів з приводу основних положень процедури вирішення конфліктних ситуацій.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Матеріально-технічне та навчально-методичне забезпечення ОНП «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація» є достатнім для досягнення визначеної мети та результатів навчання. Академія надає вільний доступ, для всіх учасників освітнього процесу, до усієї наявної інфраструктури Академії. В Харківській державній академії дизайну і мистецтв створюються достатні умови для забезпечення права на освіту особам з особливими потребами.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

В Академії діють чіткі та зрозумілі процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного оновлення ОНП, що регулюються внутрішніми нормативно-правовими документами: Положення про систему забезпечення якості вищої освіти (систему внутрішнього забезпечення якості) Харківської державної академії дизайну і мистецтв (<https://cutt.ly/FnaDsOr>), Положення про організацію освітнього процесу у Харківській державній академії дизайну і мистецтв (<https://cutt.ly/1naDv9m>), Положення про організацію освітньо-наукового процесу в аспірантурі ХДАДМ" (<https://cutt.ly/onaDY9e>). Згідно положення, перегляд ОНП відбувається не рідше ніж раз на два роки, у разі виникнення необхідності процедура перегляду програми може ініціюватись гарантом кожного року. На онлайн зустрічах було підтверджено, що для її поліпшення залучаються аспіранти, Рада молодих вчених, роботодавці та інші.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

На онлайн зустрічах було з'ясовано, що здобувачі вищої освіти мають можливість вносити пропозиції та зауваження на ОНП “Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація” під час атестації, яка відбувається кожні півроку та при контактуванні зі своїм науковим керівником, та через засідання Ради молодих науковців. В Академії проводяться опитування здобувачів вищої освіти, за допомогою гугл-форм, де є як вибірковий блок запитань так і можливість залишити зауваження, пропозицію. Згідно опитування, здобувачі вищої освіти задоволені якістю освіти в ХДАДМ. Аспірантів задовольняє структура навчальної програми: 58, 1% повністю відповідає і 32,3% більшою мірою відповідає очікуванням; 67,7% - цілком задоволені співвідношенням годин аудиторної і самостійно роботи, 25,8% - більшою мірою задоволені; 74,2% - в цілому задоволені якістю освітньої програми.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Під час онлайн зустрічі було з'ясовано, що роботодавці залучаються до обговорення ОНП “Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація”. Більшість роботодавців висловлювалися в підтримку ОНП, та зазначили, що постійно контактують з гарантом ОНП на різних виставках, конференціях та інших науково-практичних акціях (реставраційних практикумів). Також, гарант ОНП залучають, як експерта з питань реставрації та тощо. Представник КЗ «Музей-майстерня І. Кавалерідзе» (м.Київ) зазначив, що аспірантів планують залучати до досліджень пам'яток мистецтва (польові дослідження). Роботодавцями були надані відгуки на освітньо-наукову програму, з якими можна ознайомитись на офіційному сайті Академії (https://ksada.org/pdf/ONP_OMDMR_O.Yunin_19.03.2020.pdf, https://ksada.org/pdf/ONP_OMDMR_O.Gladun_03.03.2020.pdf, https://ksada.org/pdf/ONP_Odesa_20.02.2020.pdf, https://ksada.org/pdf/vidgok_kovalchuk_2021.pdf). ЕГ рекомендує, розглянути можливість, для впровадження пропозицій від директора КУ «Обласного державного музею» Черкаської області О. Гладун.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

В Академії існує неформальна практика збирання інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми. Випускники підтримують зв'язок з Академією. Більшість випускників працюють в ХДАДМ або інших ЗВО, наприклад, М. Терехов під час навчання в аспірантурі працював в Академії та продовжує працювати на кафедрі реставрації станкового і монументального живопису. ЕГ пропонує додати у сторінку про кар'єрний шлях випускників на офіційному веб-сайті ХДАДМ більше інформації інформації по ОНП «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація». (<https://ksada.org/graduates.html>).

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Під час онлайн - зустрічей та аналізу документів Положення про систему забезпечення якості вищої освіти (систему внутрішнього забезпечення якості) Харківської державної академії дизайну і мистецтв (<https://cutt.ly/FnaDsOr>), було з'ясовано, що суттєвих недоліків реалізації ОНП “Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація” не виявлено та ХДАДМ формує внутрішню систему забезпечення якості вищої освіти. Моніторинг та періодичне оновлення ОНП здійснює група забезпечення спеціальності, гарант ОНП та навчально-методичний відділ. Для впровадження заходів із забезпечення моніторингу та якості освіти при науково-методичній раді створюється Робоча група із забезпечення якості освітньої діяльності (https://ksada.org/doc/nakaz_rob_grupa.JPG; <https://ksada.org/doc/yo-polog-rob-gr.pdf>). В Академії до системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти залучаються стейкхолдери, які мають можливість надати зауваження та пропозиції на електронну пошту або безпосередньо гаранту ОНП. Аспіранти залучаються до забезпечення внутрішньої якості вищої освіти, шляхом опитування. Отримана інформація обговорюється та при необхідності до ОНП вносяться зміни. Прикладом, як система забезпечення якості ХДАДМ, відреагувала на виявлені під час моніторингу програми побажання є: пропонується рецензентом О.Ковальчуком дисципліна “Історія реставрації”, внесена до проекту ОНП 2021. Окрім того відбувається періодичний перегляд та оновлення ОНП “Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація” з урахуванням пропозицій та зауважень від всіх зацікавлених осіб; покращується стан матеріально-технічної бази; Академія робить кроки для фінансового заохочення до публікації в наукометричних базах Scopus та WOS.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

За ОНП “Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація” акредитація відбувається вперше на третьому рівні.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Під час онлайн зустрічей було з'ясовано, що в Академії формується система забезпечення якості вищої освіти. Для забезпечення засад якості вищої освіти розроблено ряд внутрішніх нормативно-правових документів: Положення про систему забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості) ХДАДМ (<https://ksada.org/doc/polojennya-quality-2020.pdf>). Було також створено робочу групу з забезпечення якості освітньої діяльності (Наказ про створення робочої групи по забезпеченню якості освіти в ХДАДМ (https://ksada.org/doc/nakaz_rob_grupa.JPG)). Академія забезпечує контроль якості освіти на різних рівнях управління. На рівні загального керівництва Академії та координації внутрішньої системи забезпечення якості вищої освіти (ректор, проректори, вчена та науково-методична рада, навчально-методичний відділ і Робоча група із забезпечення якості освітньої діяльності); на рівні факультетів (декан, заступники декана, факультетська рада), на кафедральному рівні, що також долучаються до внутрішнього забезпечення якості вищої освіти. Розробка та моніторинг ОНП здійснюється проектною групою підготовки та гарантом ОНП «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація». Аспіранти долучаються до моніторингу якості освіти через опитування та Раду молодих учених. Результати опитування (https://ksada.org/pdf/15.04.21_ZVIT_aspirvnt.pdf) показують, що аспіранти задоволені якістю освіти та продовжили співпрацю зі своїм науковим керівником в аспірантурі після написання роботи в магістратурі.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

ЕГ відмічає практику створення Ради гарантів, як позитивну. Також позитивною практикою є те, що Академія надає перше місце роботи для своїх аспірантів. Хочеться зазначити, що відбувається тісна та плідна співпраця з провідними установами в галузі: НАОМА, Національний науково-дослідний реставраційний центр України та інші. Також, академія має співробітництво із 19 зарубіжними партнерами.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

ЕГ пропонує створити окрему сторінку на офіційному веб-сайті ХДАДМ для збирання інформації про кар'єрний шлях випускників ОНП «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація».

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

В Академії діють чіткі та зрозумілі процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного оновлення ОНП. Стейкхолдери та усі зацікавлені особи долучаються до оновлення ОНП «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація». Під час оновлення ОНП беруться до уваги результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти. Академія забезпечує контроль якості освіти на різних рівнях управління.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Після аналізу офіційного веб-сайту Харківської державної академії дизайну і мистецтв (<https://ksada.org>), ЕГ робить висновки, що наявні чіткі та зрозумілі правила та процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу. Основні нормативно-правові документи розміщені на офіційному веб-сайті в рубриці «Нормативно-правові документи» (<https://cutt.ly/Mnux759>). Під час онлайн зустрічей з фокус-групами, було підтверджено, що всі учасники освітнього процесу за потреби можуть знайти необхідні документи у відкритому доступі на сайті Академії. Права та обов'язки викладачів, співробітників та здобувачів в ХДАДМ визначено: Правила

внутрішнього розпорядку для працівників та студентів ХДАДМ (<https://cutt.ly/hnoyXoP>); Статут Харківської державної академії дизайну і мистецтв (<https://cutt.ly/onouHEJ>); Положення про організацію освітньо-наукового процесу в аспірантурі у Харківській державній академії дизайну і мистецтв (<https://cutt.ly/FnouzV5>). Додатково є унікальний архів бібліотеки, яким мають можливість користуватися здобувачі від інших навчальних закладів. Доступ до всіх наукових видань розміщено на сайті, де є архів попередніх років. Також, на онлайн-зустрічах та під час огляду матеріально-технічної бази, Т. Касьяненко та директор бібліотеки Н. Грінченко, зазначили, що в бібліотеці наявний необхідний літературний фонд, рідкісні художні твори (<https://ksada.org/4biblioteka.html>) та доступ до наукометричних баз даних Scopus та Web of Science до якого також мають доступ здобувачі інших навчальних закладів.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін.

На офіційному веб-сайті Академії розміщений проект ОНП “Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація” (<https://cutt.ly/Hno9ody>), яка була оприлюднена вчасно. Надавати зауваження та пропозиції є можливість на електронну пошту.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

Після вивчення офіційного веб-сайту ХДАДМ, ЕГ було з'ясовано, що інформації оприлюдненої за ОНП “Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація” (загальна інформація ОНП <https://ksada.org/4aspirant.html>) достатньо для забезпечення інформаційних потреб стейкхолдерів, щодо мети, змісту ОК та тощо. (ОНП 2016 р.- <https://cutt.ly/xnoN6jZ>; ОНП 2019 р.- <https://cutt.ly/xnoMowQ>; ОНП 2020 р.- <https://cutt.ly/EnoMggf>; проект на 2021р.- <https://cutt.ly/UnYQKVx>). На сторінці розміщені силабуси ОК, що включені до ОНП (<https://cutt.ly/Ano1xZc>).

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Взірцевим прикладом є максимально відкрита діяльність Академії, зокрема на сайті ЗВО є значно більше документів, ніж це передбачено вимогами Національного агентства. Унікальним архівом бібліотеки мають можливість користуватися й здобувачі інших навчальних закладів. Доступ до всіх наукових видань розміщено на сайті, де є архів попередніх років.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Недоліків у прозорості та відкритості ЗВО під час роботи ЕГ не виявлено.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Наявні чіткі та зрозумілі нормативно-правові документи, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу. Інформації оприлюдненої за ОНП “Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація” є більше, ніж достатньо для забезпечення інформаційних потреб стейкхолдерів та всіх заінтересованих осіб. Є можливість надавати на електронну пошту зауваження і пропозиції. Взірцевою практикою є те, що унікальним архівом бібліотеки можуть користуватися здобувачі і від інших навчальних закладів.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

Під час онлайн зустрічей з фокус-групами було з'ясовано, що зміст ОНП відповідає науковим інтересам здобувачів вищої освіти. Аспіранти вивчають обов'язковий та вибіркового блоку дисциплін, що дозволяє забезпечити підготовку до дослідницької та викладацької діяльності. Набуття викладацьких компетентностей забезпечується проходженням педагогічного практикуму. Набуття знань із спеціальності забезпечують: «Сучасні проблеми образотворчого та декоративного мистецтва», «Сучасні проблеми реставрації та експертизи творів мистецтва», «Теорія і історія сучасного мистецтва», «Сучасний художній процес», «Проблеми етнічного та національного в мистецтві». Здобуття мовних компетентностей забезпечують ОК «Іноземна мова в науковій діяльності». Оволодіння загальнонауковими (філософськими) компетентностями сприяє вивченню ОК: «Філософія мистецтва», «Теорія і практика культурологічного моделювання», «Мистецтво в контексті сучасного культурного процесу». Набуття універсальних навичок дослідника забезпечують ОК: «Теорія і практика редагування наукового тексту», «Культура наукової мови», «Теорія і методика мистецької освіти», «Моделювання педагогічної діяльності», «Історія педагогіки», «Управління науковими проектами», «Управління науковою діяльністю», «Проектно-грантова діяльність». Кожна з дисциплін направлена на оволодіння знаннями в певному професійному напрямку, фахові та вибірково дисципліни направлені на поглиблення знань вузких областей в залежності від наукового дослідження аспіранта. Таке поєднання дисциплін дозволяє аспірантам успішно виконувати поставлені цілі та завдання своїх дисертаційних робіт. За результатами опитування аспірантів (https://ksada.org/pdf/15.04.21_ZVIT_aspirvnt.pdf) 93,5% зазначили, що при виборі теми наукового дослідження, були враховані особисті наукові інтереси аспіранта. Також, згідно опитування, аспіранти задоволені рівнем організації теоретичних занять на 93,5% цілком задоволені, що слід відзначити, як позитив.

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

Вступ до аспірантури здійснюється на конкурсній основі (<https://ksada.org/aspirantura-vstupniku.html>). Умови вступного іспиту прописані на сайті (https://ksada.org/pdf/Vstup.%20opr.OMDMR_2021.pdf) та додатково для іноземців (https://ksada.org/pdf/Vstup.pr.OMDMR_dlya_inozemciv_2021.pdf). На зустрічах зі здобувачами та випускниками ОП було встановлено, що значна частка аспірантів визначається з темою наукового дослідження ще під час навчання на магістратурі, та надалі не хоче змінювати тему і керівника. Здобувачі, які приходять на ОП без керівника, одержують пропозицію згідно презентації власного дослідницького матеріалу аспіранта. Анонімний моніторинг аспірантів показав, що майже 94% опитаних вважають, що їхні науково-дослідні інтереси були абсолютно враховані при виборі теми ([15.04.21_ZVIT_aspirvnt.pdf](https://ksada.org/pdf/15.04.21_ZVIT_aspirvnt.pdf)). За таблицею дотичності тем (<https://docs.google.com/spreadsheets/d/1xl60HdZiPEFqBTyzBzHzmqG6Qm8m6KSLm49TSbCznqM/edit#gid=0>) наукова діяльність аспірантів в цілому відповідає напрямку досліджень наукових керівників. Однак, дисертаційне дослідження Чжан Ся «Портретний живопис Китаю кінця XX-початку XXI ст.: типологія та художні особливості» (кер. Токар М.), Горбачової В. «Живопис Індії постколониальної доби: художні експерименти» (кер. Соколюк Л.), Лю Міньюань «Міський пейзаж в китайському живописі середини XX ст.» (кер. Котляр Є.) не відповідають науковим темам публікацій їх керівників. Також, публікації, дотичні за темами аспірантів, керівників Павлової Т. (зд. Касьяненко Т.), Шуліки В. (здобувачі Деригуз Н. та Осадчий В.), Долуди А. (зд. Антоненкова Н.) датовані до 2018 року, тобто останні 2,5 роки наукові розвідки дотичні до напрямків дисертаційних досліджень аспірантів не публікувалися. Натомість, відповідність публікацій керівників - Павлова Т. (зд. Логачова Б.), Ковальова М. (зд. Уїтін), Соколюк Л. (здобувачі Найденко В., Худякова А., Мосендз О.), Корнев А (зд. Чжан Чже), Тарасов В. (зд. Ван Вейке), Мельничук Л. (зд. Лисенко Г.), Чечик В. (зд. Янкевич С.), Корнев А. (Яо Нін), Шуліка В. (зд. Гу Сінчень) – є абсолютною, та доповнюється з регулярністю не рідше раз на рік.

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

Під час онлайн-зустрічей, ЕГ з'ясувала, що Академія забезпечує організаційно та матеріально навчально-дослідну роботу аспірантів на достатньому рівні. Великі лабораторії та майстерні дозволяють здійснювати практичну підготовку здобувачів вищої освіти. Наявні лабораторії кафедри реставрації та експертизи творів і мистецтва та лабораторія хімічних досліджень (є хімічні реактиви, ваги, мікроскопи для оптичних досліджень та інше.). На зустрічах було підтверджено, що на кафедрі відбувається проміжна і річна атестація аспірантів. Під час карантину звітування аспірантів проходило онлайн (<https://cutt.ly/jnIKfRU>). Аспіранти і викладачі беруть участь в наукових конференціях та інших заходах в ХДАДМ та інших ЗВО (<https://cutt.ly/bnDD1gd>, <https://cutt.ly/snDD2J2>). Під час онлайн-зустрічей з фокус-групами, було підтверджено, що аспіранти і викладачі мають можливість публікуватися в фаховому виданні Академії «Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтва». Як повідомила головний бухгалтер, ЗВО готове фінансово заохочувати до публікації в наукометричних базах Scopus та WOS.

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо.

На сайті ЗВО є розміщена Стратегія інтернаціоналізації вищої мистецько-дизайнерської освіти в Харківській державній академії дизайну і мистецтв (<https://ksada.org/internationalization.html>), де викладені основні напрямки та пріоритетні завдання щодо інтернаціоналізації Академії. Здобувачі також згадували, що у ЗВО навчаються студенти з Марокко, Литви, Китаю. Академія створює умови для долучення аспірантів до міжнародної академічної спільноти, у т.ч. через реалізацію права на академічну мобільність відповідно до Положення де описано загальні правила, цілі та завдання, організаційне забезпечення, процедури визнання та перезарахування результатів навчання, обов'язки закладів-партнерів, права та обов'язки учасників процесу (https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/pologen/pologen/pologen_prgram.pdf). Аспіранти та випускники підтвердили, що адміністрація, викладачі та керівники доводили до них інформацію про можливість закордонного стажування, навчання за кордоном, про публікації в закордонних виданнях. Так аспіранти Гу Сінчень, В. Осадчий О. Мосендз та Н. Антоненкова зробили свої наукові публікації у виданні «The European Journal of Arts» (Австрія); Йо Нін брала участь у міжнародній конференції «IV International Scientific and Practical Conference International Trends in Science and Technology» (Польща). ЗВО сприяє розповсюдженню інформації щодо організації публікацій у міжнародних наукових журналах, що знаходяться на платформі Web of Science шляхом розміщення на сайті академії інформації щодо вебінарів та лекцій (<https://ksada.org/nov-21-11-2019.html>). Інструментами залучення здобувачів до міжнародної академічної спільноти є публікації результатів досліджень іноземною мовою у наукових виданнях, участь у заходах за кордоном та міжнародних подіях, що організовує ЗВО. Окрім того на офіційному сайті ХДАДМ в закладі наука є сторінка: «Конкурси, гранти, можливості» де подається нова інформація для всіх учасників навчального процесу.

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

В ХДАДМ дійсно існує практика співпраці наукових керівників і здобувачів даної ОП в спільних дослідницьких проєктах, результати яких, зокрема, опубліковані в наукових виданнях, включених до переліку наукових фахових видань України. На основі досліджень регулярно публікуються наукові досягнення аспірантів. Наприклад, здобувачі Альніков Є.М. (4 року навчання) та Вей Веньцзюнь (третього року навчання) та Ференс О.О. (2 курс) мають спільні статті зі своїм керівником Трегуб Н.Є. у фахових виданнях: Трегуб Н.Є., Альніков Є.М., Шиянова А.О. Сучасний стан наукової думки та досягнення технологій 3D-принтерного друку в дизайні (<https://tihae.org//pdf/t2017-01-21-trehub-alnykova-shiyanova.pdf>); Вей Веньцзюнь, Трегуб Н.Є. Ретроспектива формування архітектурно-ландшафтних комплексів на території Китаю (<https://tihae.org//pdf/t2019-01-02-Venziu.pdf>); Ференс О.О., Трегуб Н.Є. Семіотика естетики середовища міста (історіографічний огляд) // Збірник статей. 15 листопада 2019 р. Всеукраїнська наукова конференція «Актуальні питання мистецтвознавства: сучасність і перспективи (постать митця у векторі сучасних художніх трансформацій: український вимір)». ХДАДМ. – Харків, 2019. – 144 с. – С. 130-132. Здобувачка 2019 р. зарахування Фомина К.О. і керівник Опалев М.Л. мають спільну публікацію: Використання простору в дизайні доповненої реальності для творів живопису та графіки // International scientific and practical conference: "Cultural Studies and Art Criticism: Things in Common and Development Prospects". November 27-28, 2020, Venice, Italy, 2020. P. 163-167). Здобувачка Лю Пейвей (2019 р. зарахування) і керівник Лагода О., Пейвей Л. мають спільну публікацію: Вітрина як об'єкт експозиційного дизайну: інформаційний та естетичний аспекти (<https://er.knutd.edu.ua/handle/123456789/15992>). Спільні наукові пошуки між науковцями ЗВО та здобувачами підтверджує стаття Катріченко К. О., у якій Васіна О.В. є керівником дисертації, а Кривуц С.В. є науковцем ЗВО: Катріченко К. О., Васіна О.В., Кривуц С.В. Гармонізація інклюзивного середовища загальноосвітньої школи на основі концепції «Biophilic Design» (<https://visnik.org/pdf/v2020-03-03-Katrichenko.pdf>). Навіть аспірант Мудаліге О.І., 2020 року зарахування, вже має спільну статтю з керівником Іваненко Т. О.: Іваненко Т. О., Мудаліге О. І. Шрифтовий плакат: творчий метод дизайнерів різних культурних регіонів алфавітної системи писемності (за матеріалами колекції «4 й БЛОК: музей, архів, лабораторія») (<https://visnik.org/pdf/v2021-01-01-Ivanenko-Mudalige.pdf>). Більшість вище наведених статей є у фахових виданнях України, внесені до переліку наукових видань у групу «В», індексуються у міжнародних науко-метричних базах, зокрема «Scopus» та є періодичними виданнями з індексом ISSN. Все це позитивно свідчить про спільні наукові доробки.

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

Згідно з «Положенням про академічну доброчесність Харківської державної академії дизайну і мистецтв» (<pologennya-quality-2020.pdf>), призначена відповідальна особа перевіряє наявність плагіату та встановлює рівень унікальності наукових та навчально-методичних робіт науково-педагогічних працівників ХДАДМ, за допомогою ліцензійної програми Strike Plagiarism. Як було з'ясовано ЕГ, на сьогодні обов'язкову перевірку проходять статті НПП до фахового збірника ХДАДМ, та дисертаційні дослідження. З початку 2021 року таку перевірку пройшли 20 статей та одне дослідження. Перевірка статей НПП, що викладають за ОНП «Образотворче мистецтво, декоративне

мистецтво, реставрація», та їх аспірантів, показала наступні результати: 1. автор Л.Соколюк, коефіцієнт подібності 1:2.99%; коефіцієнт подібності 2:0.00% (рівень несанкціонованих запозичень). 2. Автори В.Шуліка, С. В. Кривуц: коефіцієнт подібності 1:1.12%; коефіцієнт подібності 2: 0.00% (рівень несанкціонованих запозичень). Всі результати є такими, що демонструють рівень запозиченості та подібності в науковому тексті або мінімальний, або на нульовому рівні. Перевірку публікацій до наукових конференцій, теоретичні частини кваліфікаційних робіт I та II рівня планується ввести в майбутньому. На даній ОП фактів порушення академічної доброчесності не було. Проректором з НДР Кутеладзе В. наведено приклад зі статтею одного із аспірантів іншої ОП, коли частка плагіату виявилась незначною, та ситуацію здобувачем було виправлено. Інший наведений приклад, із повним запозиченим текстом в поданій до друку статті, призвів до звільнення її автора, доктора наук, з посади викладача ЗВО.

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

Інтернаціоналізація роботи Академії відбувається для демонстрації наукових пошуків здобувачів у міжнародній спільноті. До даної ОНП залучені іноземці, які популяризуватимуть наукову діяльність нашої держави. Позитивною практикою є вчасне реагування на виявлення суцільного плагіату в наданій на перевірку статті до Вісника ЗВО. Керівники із здобувачами мають публікації зі спільних наукових практик. Більшість спільних статей керівників та здобувачів є у фахових виданнях України, внесені до переліку наукових видань у групу «В», індексуються у міжнародних науко-метричних базах, зокрема «Scopus» та у періодичних виданнях з індексом ISSN.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

Публікації трьох керівників (з 29), які не відповідають науковому напрямку досліджень здобувачів, рекомендуємо співвіднести тематику досліджень. Іншим чоритом керівникам, які не оновлюють публікації за темами аспірантів 2 та більше років, рекомендовано поживавити процес публікацій за темами здобувачів, та довести його до регулярності кожного року. Слабкою стороною вважаємо перевірку на плагіат тільки статей, що подаються до наукових видань ЗВО. Рекомендовано збільшити можливості, встановленої в ЗВО системи перевірки на плагіат, аби проводити перевірку ще й тез до конференцій та інших наукових публікацій НПП та здобувачів.

Рівень відповідності Критерію 10.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

Зміст ОНП відповідає науковим інтересам здобувачів вищої освіти. Академія забезпечує організаційно та матеріально навчально-дослідну роботу аспірантів на достатньому рівні. Академія створює умови для долучення аспірантів до міжнародної академічної спільноти. Надані ЗВО зауваження стосуються недоліків за підкритерієм 10.2 (невідповідність публікацій кількох керівників темам здобувачів), та побажання до підкритерію 10.6 стосовно посилення в ЗВО системи антиплагіату.

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

ЗВО сприяв проведенню експертизи. На основі поданих документів, інтерв'ю та особистих спостережень в експертної групи достатньо підстав вважати, що освітній процес за освітньо-науковою програмою здійснюється на високому рівні. Експертна група отримала усі необхідні для роботи документи. Програму візиту до ЗВО було узгоджено вчасно та безпроблемно.

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	A
Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	A
Критерій 10. Навчання через дослідження	B

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Дядюх-Богатько Наталія Йосипівна

Члени експертної групи

Гамалія Катерина Миколаївна

Артеменкова Олена Миколаївна